

15. Buitenland

In deze groep zijn o.m. opgenomen de kosten in verband met lidmaatschap van de ELD (kosten delegatie en contributie) en van de Liberale Internationale (contributie en in 1984 ook kosten delegatie).

16. Commissies en congressen

In deze groep zijn o.m. opgenomen de kosten, verbonden aan de werkzaamheden van de partijcommissies (ex art. 60 HR), de kosten van één algemene vergadering van partijraden en de subsidies aan kamercentrales voor het organiseren van Themacongressen.

17. Propaganda en voorlichting (x f 1000)

	Prognose 1983	Werkelijk 1983	Prognose 1984
Radio (kosten - subsidie)	4,3	4,0	4,8
Televisie (kosten - subsidie)	28,3	62,1	39,8
Advertenties (TV)	60,0	15,7	-----
Subsidies partijorganen	-----	9,5	5,0
Ledenwerving	-----	17,0	25,0
Algemene acties	-----	78,4	101,5
Subsidie propagandamateriaal	-----	10,0	bij Europ. Verk.
Overige	33,1	36,3	43,9
Subtotaal	125,7	233,0	220,0
Onvoorzien	115,0	-----	-----
Totaal:	230,7	233,0	220,0

Naast de uitgaven in deze groep is voor 1984 een bedrag van f 905.100 begroot voor activiteiten in het kader van de Europese Verkiezingen, waaronder o.a. een subsidie inzake Propagandamateriaal van f 120.000.

18. Haya van Somerenstichting

De balans bestaat uitsluitend uit transitorische posten en is derhalve niet separaat vermeld.

In de resultatenrekening zijn alle activiteiten van deze Stichting verwerkt; de daling van de subsidie-inkomsten is opgevangen door een verhoging van de subsidie VVD.

In de uitgaven zijn bij diverse posten verrekeningsbedragen verwerkt wegens werkzaamheden door het algemeen secretariaat

JONGERENBELEID *)

1. Inleiding

Op 15/16 april 1983 besprak de algemene vergadering van de VVD de notitie inzake het jongerenbeleid, zoals gepubliceerd in Vrijheid en Democratie van 8 maart 1983, en nodigde het dagelijks bestuur van de VVD uit tot een nadere uitwerking van de notitie te komen.

In deze nota wordt door de daartoe ingestelde commissie **) een beeld gegeven van een door de VVD te voeren jongerenbeleid. Het gaat daarbij niet om het politieke beleid zoals dat door liberale volksvertegenwoordigers zou moeten worden uitgedragen en dat zich richt op jongeren in het algemeen; neen, met jongerenbeleid wordt hier bedoeld: het organisatorisch beleid van de VVD gericht op liberale jongeren. Een dergelijk beleid is nu meer dan voorheen gewenst omdat enerzijds de toestroom van jongeren groot is en anderzijds door het ontbreken van een samenhangend en compleet jongerenbeleid een verwarde situatie dreigt te ontstaan.

Onder dreiging van deze situatie heeft de discussie zich de afgelopen tijd vooral gericht op de structuur waarin dit jongerenbeleid gestalte zou krijgen. Deze benadering lijkt een doodlopende weg: het gaat niet om structuren maar om activiteiten.

Een benadering via herstructurering zou betekenen dat diep ingegrepen moet worden in bestaande structuren. Het lijkt echter zinniger om uit te gaan van de concrete activiteiten die nodig zijn voor een goed jongerenbeleid. Om deze activiteiten daadwerkelijk tot uitvoering te brengen wordt door VVD en JOVD een

samenwerkingsovereenkomst gesloten gebaseerd op de thans bestaande structuren; de samenwerkingsovereenkomst geeft tevens de gelegenheid om tot een nadere dialoog te komen met betrekking tot de toekomstige wederzijdse positie van VVD en JOVD.

In de volgende paragrafen zal achtereenvolgens worden ingegaan op jonge leden binnen VVD en JOVD, liberale jongeren buiten de partij, de uitvoering van een jongerenbeleid en de samenwerkingsovereenkomst.

*) Het hoofdbestuur heeft besloten om op basis van dit document in de komende maanden tot verdere beleidsbepaling te geraken mede gehoord hebbende de discussie in de algemene vergadering.

**) De commissie was als volgt samengesteld:

- de heer P. Smit en mevrouw H. Wortelboer (afkomstig uit de jongerencontactgroepen),
- de heren F. Rohof, A. Scholten en M. P. Swart (afkomstig uit de JOVD),
- de heren C. Cornielje en G. J. Olthoff (afkomstig uit de Nieuwe Kiezerswerkgroep).

Tot 16 november 1983 was drs. J. H. Klein Molekamp voorzitter, dr. L. Ginjaar daarna.

2. Jonge leden binnen VVD en JOVD

Tot de jonge leden kunnen we twee categorieën rekenen: de aspirant-leden tot een leeftijd van 18 jaar en gewone leden tot een leeftijd van 27 jaar (met een gereduceerde contributie).

Voor het jongerenbeleid is de leeftijd minder van belang dan de wensen en behoeften van deze jonge leden.

Ruwweg laten zich drie groepen onderscheiden:

- a. jonge leden die gewoon partijlid willen zijn, zonder meer; naarmate we in hogere leeftijdscategorieën komen neemt het aandeel van deze groep toe; de groep valt uiteen in degenen die niet actief lid willen of kunnen zijn en voor wie een lidmaatschap en Vrijheid en Democratie genoeg zijn en degenen die als partijlid wel actief willen zijn, maar niet naar leeftijd onderscheiden willen worden;
- b. jonge leden die meer of iets anders willen dan partijlid zijn en die kiezen voor een politieke jongerenorganisatie;
- c. jonge leden die gewoon partijlid willen zijn, niet lid willen zijn van een politieke jongerenorganisatie, maar die als jongeren toch wel een steuntje in de rug willen hebben omdat ze zich als jongeren alleen in een partijorganisatie niet aanstonds thuis voelen.

Het zal duidelijk zijn dat tegen deze achtergrond een tweetal activiteiten binnen VVD en JOVD kunnen worden onderscheiden:

- a) vorming en scholing van jongeren,
- b) politieke activiteiten door jongeren.

3. Liberale jongeren buiten de partij

Er zijn op dit moment honderdduizenden jongeren in Nederland die liberaal stemmen; slechts enkele procenten van deze groep zijn lid van de partij.

De liberale jongeren buiten de partij kunnen ruwweg in drie categorieën worden onderscheiden:

- a. zij die, hoewel overtuigd liberaal, geen enkele aanvechting hebben politiek actief te worden;
- b. zij die wel in politiek geïnteresseerd zijn, maar de keuze nog niet definitief hebben bepaald, zich daar althans nog niet op willen vastleggen;
- c. zij die politiek actief zijn en bewust buiten de VVD willen blijven, maar zich desondanks liberaal achten.

Deze jongeren vormen gezamenlijk een tweede groep waarop het jongerenbeleid zich zou moeten richten.

Het is een kenmerkende eigenschap van politieke partijen dat zij zich vooral ten tijde van verkiezingen naar buiten toe presenteren. Juist omdat een succesvolle benadering in verkiezingstijd zo essentieel is, zijn de middelen die beschikbaar zijn voor een voortdurende benadering veel beperkter.

Buiten verkiezingstijd zijn de instrumenten om jongeren die geen lid zijn systematisch te benaderen beperkt. Wel zijn er dan ook jongeren die blij geven van hun interesse in de partij, het zij door om informatie te vragen, hetzij door openbare partij-activiteiten te bezoeken. Op deze gebleken interesse moet zoveel mogelijk worden ingespeeld.

4. Uitvoering jongerenbeleid

Het realiseren van bovengenoemde activiteiten van de VVD - danwel het scheppen van voorwaarden daartoe - is primair een normale verantwoordelijkheid van de besturen in de partij. Om deze verantwoordelijkheid gestalte te geven dienen in alle besturen van afdelingen en kamercentrales alsmede het dagelijks bestuur, bestuursleden te worden aangewezen die specifiek verantwoordelijk zijn voor deze activiteiten voorzover zij onder de verantwoordelijkheid van dat bestuur vallen. Dit zou wellicht ook voor besturen van ondercentrales moeten gelden.

Aan de besturen van de afdelingen, (ondercentrales) en kamercentrales van de VVD wordt een jongere als adviserend lid toegevoegd, te kiezen uit en door de jongeren van de betrokken organisatieniveau's, leden en niet-leden van de JOVD gelijkkelijk. In elke kamercentrale kan een commissie jongerenbeleid worden ingesteld. Voorzitter van deze commissie is het KC-bestuurslid voor het jongerenbeleid. De afdelingsbestuurders voor jongerenbeleid uit de betreffende kamercentrale zouden lid van deze commissie moeten zijn. Verder is het verstandig leden uit te wisselen met de commissies voor propaganda en vorming en scholing. Deze commissies vormen een schakel tussen het niveau van de afdeling en dat van de kamercentrale. Zij adviseren het kamercentralebestuur over de te ontplooiën activiteiten en bieden ook een mogelijkheid om het jongerenbeleid in de verschillende afdelingen te versterken.

Op landelijk niveau worden twee taken herkend, t.w. advisering van het hoofdbestuur van de VVD, en landelijke coördinatie van plaatsvindende activiteiten. Twee mogelijkheden zijn aanwezig: Eén mogelijkheid is dat beide functies in een Landelijke Commissie Jongerenbeleid worden samengebracht. De commissie kan dan bestaan uit de bestuursleden belast met jongerenbeleid uit de kamercentrales, voorzitter van de commissie is het lid van het dagelijks bestuur, belast met jongerenbeleid.

Een andere mogelijkheid is het adviseren van het hoofdbestuur te laten plaatsvinden door een Landelijke Commissie Jongerenbeleid, waarvan de samenstelling wordt geregeld zoals dat bij gewone partijcommissies het geval is; de coördinatie zou dienen plaats te vinden in regelmatig overleg van het lid van het dagelijks bestuur, belast met het jongerenbeleid, met de overeenkomstige bestuursleden van de kamercentrales.

Naar de overtuiging van de leden van de werkgroep bestaat de behoefte aan een partijcommissie jeugdbeleid die het hoofdbestuur zou dienen te adviseren met betrekking tot het politiek beleid ten aanzien van de jongeren; in dit geval zou de NKW kunnen worden opgeheven. Overigens is een gedeelte van de werkgroep van mening dat de NKW in alle genoemde gevallen dient te worden opgeheven. De JOVD zal haar taken met betrekking tot het politiek jongerenwerk blijven uitvoeren.

5. Samenwerkingsovereenkomst

Vorming, scholing, propaganda en bevordering van deelname van jongeren aan politieke activiteiten, dat zijn de slagwoorden als het gaat om de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het jongerenbeleid zoals in voorgaande paragrafen geschetst.

Om deze gezamenlijke verantwoordelijkheid gestalte te geven sluiten VVD en JOVD vertegenwoordigd door hun besturen een samenwerkingsovereenkomst. Uitgangspunt van deze overeenkomst is dat zij gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het tot stand brengen van één jongerenorganisatie, die politiek en organisatorisch onafhankelijk is, waarin zowel de bestaande JOVD als bestaande jongerencontacten zich kunnen (gaan) herkennen.

De VVD neemt in het huishoudelijk reglement een artikel 78.4 op

waarin de JOVD wordt aangemerkt als bijzondere groep, zij het dat het gestelde in artikelen 78.1, 78.2 en 78.3 niet van toepassing is.

Van haar kant erkent de JOVD de bijzondere positie die zij als liberale jongerenorganisatie ten opzichte van de VVD heeft. Een deel van de werkgroep is van mening dat de JOVD de onverenigbaarheid van bestuurlijke functies in haar organisatie met die van een politieke partij zou dienen te heroverwegen.

De geldigheidsduur van de samenwerkingsovereenkomst en van de uitzondering van artikel 78.1, 78.2 en 78.3 wordt gesteld op vijf jaar. Het dagelijks bestuur van de VVD neemt op zich dat ook op andere bestuurlijke niveau's een dergelijk artikel aan het huishoudelijk reglement wordt toegevoegd.

Het sluiten van de samenwerkingsovereenkomst door de VVD en de JOVD verandert niets aan de bestaande erkenning van de JOVD door de VVD ten behoeve van de subsidie van het ministerie van WVC aan de JOVD.

Met de samenwerkingsovereenkomst wordt beoogd diverse vormen van samenwerking te realiseren zonder nu reeds een beslissing te nemen over de uiteindelijke relatie tussen VVD en JOVD.

Een besluit over de relatie van VVD en JOVD moet binnen vijf jaar genomen worden. In deze vijf jaar zal gestreefd worden naar één jongerenorganisatie die herkenbaar is voor alle liberale jongeren. Een belangrijk aspect bij deze herkenbaarheid is dat zoveel mogelijk van deze liberale jongeren lid zijn van zowel VVD als JOVD.

Tevens wordt de positie van de JOVD met betrekking tot partijcommissies en het recht van amendement, alsmede de verkiezing van de adviserende jongerenleden nader geregeld. In de samenwerkingsovereenkomst geeft de VVD aan hoe zij het gestelde in paragraaf 4 nader realiseert.evens wordt aangegeven hoe de JOVD wordt betrokken bij de genoemde commissies jongerenbeleid, teneinde een afstemming van de activiteiten van VVD en JOVD te bereiken; er zal naar worden gestreefd dat de JOVD en de Haya van Somerenstichting elkaar zoveel mogelijk bij hun activiteiten betrekken. Aan het hoofdbestuur van de VVD wordt een jongere toegevoegd, te kiezen door de algemene vergadering van de VVD, op voordracht van het dagelijks bestuur van de VVD na overleg met het hoofdbestuur van de JOVD. Het lid in het dagelijks bestuur van de VVD belast met het jongerenbeleid woont de vergadering van de adviesraad van de JOVD bij.

In de samenwerkingsovereenkomst wordt tevens de inbreng geregeld van jongeren in Vrijheid en Democratie, en de rol van de JOVD terzake; de landelijke Commissie Jongerenbeleid wordt mede betrokken terzake de inhoud van deze rubriek.

VVD en JOVD regelen in de samenwerkingsovereenkomst tevens het dubbellidmaatschap, in die zin dat diegenen die lid zijn van VVD en JOVD verlagings van contributie kunnen krijgen bij de VVD. Een deel van de werkgroep adviseert dat de JOVD en de VVD hun contributies verlagen voor al haar jonge leden.

Jaarlijks wordt gezamenlijk door het dagelijks bestuur van de VVD en het hoofdbestuur van de JOVD een plan voor vorming en scholing, propaganda, werving en opvang vastgesteld; de landelijke Commissie Jongerenbeleid wordt belast met de voorbereiding van dit plan.

Door het dagelijks bestuur van de VVD en het bestuur van de JOVD wordt een Commissie Liberale Jongeren VVD-JOVD ingesteld; de samenstelling dient zodanig te zijn dat de liberalen zich erin kunnen herkennen.

De taak van deze commissie is toe te zien op de naleving van de samenwerkingsovereenkomst. De commissie rapporteert jaarlijks aan de hoofdbesturen van VVD en JOVD over de uitvoering van de overeenkomst. Tevens stelt de commissie het advies op terzake van de relatie tussen VVD en JOVD. Dit advies wordt vóór 1 januari 1989 uitgebracht.

Vastgesteld 16-2-'84